

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 76/2020 van 24 augustus 2020

Betreft: verzoek om advies over een wetsvoorstel inzake verenigingswerk (CO-A-2020-082)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit" genoemd);

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG" genoemd);

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG" genoemd);

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG" genoemd);

Gelet op het verzoek om advies van de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de heer Patrick DEWAEL, ontvangen op 23 juli 2020;

Gelet op het verslag van Mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit;

Brengt op 24 augustus 2020 het volgende advies uit:

I. VOORWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers vroeg het advies van de Autoriteit over een wetsvoorstel inzake verenigingswerk (CO-A-2020-059) (hierna "het voorstel" genoemd). Volgens de memorie van toelichting "komt het voorstel tegemoet aan een leemte die dreigt te ontstaan na de vernietiging van de regelgeving betreffende het "onbelast bijverdienen" door het Grondwettelijk Hof, door een aangepast juridisch kader te voorzien voor het verenigingswerk verricht vanaf 1 januari 2021".
2. De memorie van toelichting stelt: "Bij arrest nr. 53/2020 van 23 april 2020 vernietigde het Grondwettelijk Hof de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie, alsook de wet van 30 oktober 2018 tot wijziging van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie en van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992. Rekening houdend met de moeilijkheden die voor de betrokkenen uit het vernietigingsarrest kunnen voortvloeien, oordeelde het Hof dat de gevolgen van de vernietigde bepalingen in elk geval dienen te worden gehandhaafd voor de activiteiten geleverd tot en met 31 december 2020".
3. Het voorstel betreft een van de pijlers van het vernietigde stelsel, namelijk die van het verenigingswerk. De bedoeling is om voor het verenigingswerk een aangepast juridisch kader te creëren, aangezien de juridische kaders van 'professionele arbeid' en 'vrijwilligerswerk' niet geschikt zijn voor dit soort werk. Voor het verenigingswerk wordt een specifiek statuut gecreëerd dat zich tussen dat van vrijwilligerswerk en professionele arbeid situeert. Het (economische) doel bestaat erin dat de (beperkte) vergoeding die ontvangen wordt in het kader van het verenigingswerk niet wordt beschouwd als een vorm van belastbare bezoldiging of belastbaar beroepsinkomen, maar dat de organisatie die een beroep heeft gedaan op verenigingswerk niettemin een solidariteitsbijdrage (van 10% van de vergoeding) verschuldigd is.
4. Het voorstel voorziet in verschillende voorwaarden die moeten worden vervuld voordat het specifieke stelsel van verenigingswerk kan worden genoten, namelijk: de werknemer moet een professionele hoofdactiviteit hebben (gecontroleerd op driemaandelijkse basis); een elektronische aangifte maakt het mogelijk om toezicht te houden op het verenigingswerk; alleen bepaalde functies kunnen het voorwerp uitmaken van verenigingswerk; de jaarlijkse en de maandelijkse vergoedingen zijn begrensd; er wordt voorzien in een cumulverbod met een andere activiteit bij dezelfde organisatie (verenigingswerkers mogen niet gebonden zijn aan de organisatie die hen tewerkstelt als vrijwilliger, werknemer, zelfstandige of ambtenaar); voormalige werknemers mogen bij de betrokken organisatie

gedurende één jaar na de beëindiging van hun overeenkomst geen verenigingswerk doen; en het is verboden om van reguliere arbeid over te schakelen op verenigingswerk¹.

5. In het formulier van de adviesaanvraag, bij de beschrijving van de betrokken gegevensverwerking, verwijst de aanvrager naar artikel 34 van de bepaling en naar de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning. Dit advies focust op hoofdstuk 11 van het voorstel, getiteld 'Elektronische aangifte van het verenigingswerk' waarin de artikelen 34 tot en met 41 zijn opgenomen. Deze bepalingen zijn immers relevant in het kader van de verwerking van persoonsgegevens.

II. ONDERZOEK

6. De memorie van toelichting van het voorstel stelt dat hoofdstuk 11 "de elektronische aangifte van het verenigingswerk regelt. Het gaat om een verwerking van persoonsgegevens waarvan de essentiële elementen bij wet moeten worden bepaald. Hiertoe worden de bepalingen voorzien bij het koninklijk besluit van 15 oktober 2018 tot uitvoering van artikelen 19 en 25 van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie [²]in deze wet geïntegreerd. Bijkomend worden ook de verwerkingsverantwoordelijke en de bewaartermijn bepaald"³. Omdat dit hoofdstuk is gestructureerd volgens de gegevensbescherming en in die zin ook wordt gedetailleerd, zal hierna artikel per artikel commentaar worden gegeven.
7. **Artikel 34 – verwerkte gegevens, verwerkingsdoeleinden en verwerkingsmiddelen.** Om de administratieve last te verlichten van de organisatie⁴ die een beroep wil doen op verenigingswerk, wordt de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid [RSZ/instelling] ermee belast om een applicatie ter beschikking te stellen voor de indiening van de elektronische aangifte van het verenigingswerk [de aangifte] en om de vorm en de modaliteiten van de gegevensmededeling te bepalen. Artikel 34, § 1 van het voorstel detailleert de gegevens die moeten worden aangegeven; deze behoeven in het algemeen geen bijzondere commentaar ten aanzien van artikel 5, 1., c) van de AVG, rekening houdend met de voorwaarden die van toepassing zijn op verenigingswerk⁵. Toch kunnen drie commentaren worden gegeven en een opmerking worden geformuleerd.
8. Ten eerste, hoewel het doel van de elektronische aangifte (en van de bijhorende applicatie) duidelijk blijkt uit de economische aspecten van het voorstel, moet het in overeenstemming met artikel 6, 3. van de AVG uitdrukkelijk worden opgenomen in de tekst van het voorstel. Deze aangifte en de

---

¹ Zie de memorie van toelichting van het voorstel, pp. 6-8.

² Aangaande dit besluit, zie het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer nr. 69/2018 van 25 juli 2018.

³ P. 39.

⁴ Bepaald in artikel 2, 3° van het voorstel.

⁵ Zie de artikelen 2 tot en met 5 van het voorstel. Zie ook artikel 26 van het voorstel, betreffende het bedrag van de vergoeding.

applicatie stellen zich tot doel om de administratieve last te verlichten van de partijen, hen toe te laten om hun statuut op te volgen, de correcte toepassing ervan te garanderen en in die zin ook de controle mogelijk te maken van de naleving van de relevante toepasbare fiscale en sociale regels.

9. Ten tweede voorziet artikel 34, § 1, 6° van het voorstel dat de organisatie langs elektronische weg "het bedrag van de *ontvangen* vergoeding voor iedere prestatie" dient mee te delen (cursief toegevoegd door de Autoriteit). Deze mededeling moet echter geschieden "vooraleer de verenigingswerker zijn prestaties aanvat". In het initiële stadium van de elektronische aangifte gaat het daarom eerder om de "te ontvangen" of de "verschuldigde" vergoeding voor elke prestatie. Ontvangen vergoedingen kunnen pas worden meegedeeld nadat ze door de organisatie werden betaald wat, volgens de Autoriteit, een wijziging van de aangifte rechtvaardigt in overeenstemming met artikel 36, § 1 van het voorstel, of een annulatie van de aangifte als de prestaties niet werden verricht, in overeenstemming met artikel 36, § 2 van het voorstel.
10. Ten derde voorziet artikel 34, § 2 dat "*dit hoofdstuk* enkel van toepassing is indien de aangifte bedoeld in paragraaf 1 vóór de aanvang van de prestaties gebeurde en indien er op het moment van de aangifte geen foutmelding wordt gesignaleerd die aangeeft dat *niet aan de toepassingsvoorwaarden is voldaan voor de persoon voor wie de aangifte is verricht*" (cursief toegevoegd door de Autoriteit). Deze bepalingen geven aanleiding tot twee opmerkingen.
11. Eerst en vooral acht de Autoriteit het beter om te spreken van "deze wet". De voorafgaande elektronische aangifte is immers een voorwaarde voor de toekenning van het stelsel van verenigingswerk, in overeenstemming met de memorie van toelichting van het voorstel⁶. Zo niet ziet de Autoriteit de zin niet in van deze paragraaf.
12. Vervolgens lijkt deze bepaling te suggereren dat de RSZ vooraf zal controleren of de verenigingswerker voldoet aan de voorwaarden van het statuut van verenigingswerk. Als dat het geval is, moet deze bepaling dit duidelijk vermelden en moet worden gepreciseerd welke voorwaarden (*a priori*, alle?) door de RSZ worden geëvalueerd en op basis van welke gegevens.
13. **Artikel 36 – Wijziging en annulatie van de aangifte via de applicatie.** Volgens artikel 36 kan de aangifte worden gewijzigd tot het einde van de kalenderdag waarop ze betrekking heeft of tot het einde van de dag waarop de prestatie van de verenigingswerker een einde neemt. Als de prestatie vroeger eindigt dan voorzien, kan de aangifte worden gewijzigd tot aan het einde van de kalenderdag waarop de prestatie werd beëindigd. Bij deze bepalingen heeft de Autoriteit twee opmerkingen.

---

⁶ "Wanneer niet voldaan is aan de toepassingsvoorwaarden voor de persoon voor wie de aangifte wordt verricht, dan signaleert de toepassing een foutmelding. *In voorkomend geval is er geen sprake van verenigingswerk in de zin van deze wet en is deze wet bijgevolg niet van toepassing*" (cursief toegevoegd door de Autoriteit), memorie van toelichting van het voorstel, p. 40. c

14. Ten eerste omvat de aangifte twee data: de begindatum en de einddatum van de prestatie van de verenigingswerker. Het feit dat de 'kalenderdag waarop de aangifte betrekking heeft' niet hetzelfde is als de einddatum van de prestatie van de verenigingswerker, blijkt niet duidelijk uit het ontwerp. Voor de organisatie moet het echter duidelijk zijn tot welke datum zij de aangifte die ze heeft ingediend kan wijzigen.
15. Ten tweede stelt de Autoriteit zich vragen bij de termijn waarbinnen een aangifte kan worden gewijzigd, vooral als de organisatie om een legitieme reden buiten haar wil om, deze termijn niet kan respecteren. Als een prestatie in onderling overleg vroeger eindigt dan voorzien, kan de aangifte enkel nog worden gewijzigd tot het einde van de dag waarop de prestatie werd beëindigd. Dat is een zeer korte termijn. Bovendien, als rekening wordt gehouden met het ogenblik waarop de vergoedingen worden ontvangen (zie overweging nr. 9), zouden de wijzigingen moeten kunnen worden aangebracht binnen eenzelfde zeer korte termijn.
16. Hoe dan ook mag deze bepaling geen obstakel vormen voor de verplichting van de verwerkingsverantwoordelijke, zijnde de organisatie (die wettelijk verplicht is om de gegevens over het verenigingswerk mee te delen - hypothese bedoeld in artikel 6, 1., c) van de AVG) om juiste en zo nodig geactualiseerde gegevens mee te delen, in overeenstemming met artikel 5, 1., d) van de AVG. Ideaal zou zijn als de organisatie indien nodig gegevens zou kunnen wijzigen of actualiseren via de applicatie die de RSZ ter beschikking zou stellen. De applicatie zou daartoe voorzien in een gegevenshistoriek (dit is impliciet maar met zekerheid voorzien in artikel 37, 1° dat bepaalt dat de verenigingswerkers de wijzigingen kunnen raadplegen via de applicatie).
17. **Artikel 37 – Raadpleging van gegevens via de applicatie.** Artikel 37, 1° voorziet dat de applicatie die de RSZ ter beschikking stelt de verenigingswerker moet toelaten om de gegevens van de aangifte en de wijzigingen daarin te raadplegen en een attest aan te maken dat kan worden afgedrukt. In punt 2° van dit artikel wordt ook voorzien dat met deze applicatie de organisaties "het bedrag kunnen raadplegen van de vergoeding voor verenigingswerk die de verenigingswerker gedurende het lopende kalenderjaar heeft ontvangen". Deze laatste bepaling geeft aanleiding tot de volgende drie opmerkingen.
18. Ten eerste is de Autoriteit van oordeel dat deze mogelijkheid ook zou moeten worden geboden aan de verenigingswerker zelf, zodat hij kan nagaan of de ontvangen vergoedingen nog onder het voorziene wettelijke plafond liggen. Dat valt bovendien ook af te leiden uit de memorie van toelichting: "De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid stelt een elektronische toepassing ter beschikking waarmee zowel de organisatie als de verenigingswerker op elk ogenblik de omvang van het verenigingswerk en de

reeds ontvangen vergoedingen kunnen raadplegen opdat de opgelegde begrenzings in acht worden genomen"⁷.

19. Ten tweede, in het licht van wat hiervoor al werd gesuggereerd aangaande de "ontvangen" of "te ontvangen" vergoedingen (zie overweging nr. 9), moeten de organisaties en de verenigingswerkers zicht hebben op het bedrag van de al ontvangen *en nog verschuldigde* vergoedingen voor het lopende kalenderjaar.
20. Ten derde ten slotte, en dit in overeenstemming met de artikelen 6, 1., c), en 5, 1., a) en b), mogen enkel de organisaties die rechtstreeks binnen het doel van de aangifte en de daaraan verbonden applicatie vallen, toegang krijgen tot de betrokken informatie. Het betreft hier de organisatie die met de betrokken verenigingswerker een overeenkomst voor verenigingswerk heeft gesloten of die maatregelen heeft genomen vóór de sluiting van een overeenkomst (artikel 6, 1., b) van de AVG). Het spreekt voor zich dat niet elke organisatie de applicatie kan gebruiken om gegevens over verenigingswerkers te raadplegen met wie ze geen banden heeft. Dit aspect zou in artikel 37, 2° kunnen worden gepreciseerd door na de woorden "verenigingswerker" de woorden "met wie zij een overeenkomst voor verenigingswerk hebben gesloten of onderhandelingen voeren over een dergelijke overeenkomst" toe te voegen.
21. **Artikel 38 – Kwalificatie van "sociale gegevens"**. Artikel 38 van het voorstel bepaalt dat de in artikel 34 bedoelde gegevens sociale gegevens van persoonlijke aard zijn zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, 6° van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid. De memorie van toelichting van het voorstel stelt dat "*Volledigheidshalve* wordt bepaald dat de gegevens bedoeld in artikel 34 kwalificeren als sociale gegevens van persoonlijke aard als bedoeld in artikel 2, eerste lid, 6° van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid. Deze bepaling beoogt *onzekerheid* over de kwalificatie van de betrokken gegevens te *vermijden*"⁸ (cursief toegevoegd door de Autoriteit).
22. Volgens artikel 2, eerste lid, 6° van de voormelde wet van 15 januari 1990 zijn sociale gegevens van persoonlijke aard "alle sociale gegevens met betrekking tot een (natuurlijke) persoon die is of kan worden geïdentificeerd". Artikel 2, eerste lid, 2° van diezelfde wet geeft ook een definitie van de instellingen van sociale zekerheid. De RSZ, die de via de aangifte en de elektronische applicatie meegedeelde gegevens verwerkt, is een instelling die behoort tot het primaire netwerk van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid. Artikel 3 van diezelfde wet bepaalt dat "De Kruispuntbank is belast met het leiden en organiseren van en het machtigen tot de uitwisseling van sociale gegevens

---

⁷ P. 41.

⁸ P. 41.

tussen de sociale gegevensbanken⁹. Ze coördineert daarenboven de betrekkingen tussen de instellingen van sociale zekerheid onderling en tussen deze instellingen en het Rijksregister". De artikelen 13 en volgende van deze wet regelen vervolgens de mededeling van sociale gegevens aan of door de instellingen van sociale zekerheid, bijvoorbeeld aan een andere federale overheidsdienst¹⁰.

23. In die context is ofwel de toepassing van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid op de gegevens die door de RSZ worden ingezameld in het kader van dit voorstel duidelijk, wat *a priori* het geval lijkt te zijn, en kan het volstaan om naar die toepassing te verwijzen in de memorie van toelichting, zodat artikel 38 van het voorstel kan worden geschrapt.
24. Ofwel bestaat er onzekerheid over de toepassing van de wet van 15 januari 1990; in dat geval moet dit worden benadrukt in de memorie van toelichting en moeten de krachtens artikel 34 van het voorstel verzamelde gegevens worden onderworpen aan de relevante regels van de wet van 15 januari 1990 waarvan de aanvrager de toepassing wenst.
25. De Autoriteit verwijst in dit verband ook naar de opmerkingen bij artikel 40 van het voorstel (overweging nr. 27 e.v., en met name overweging nr. 33).
26. **Artikel 39 – verwerkingsverantwoordelijke.** Artikel 39 van het voorstel wijst de RSZ aan als verwerkingsverantwoordelijke van de in artikelen 34 en 37 bedoelde persoonsgegevens. De Autoriteit is van oordeel dat deze aanwijzing conform de AVG is. Ze benadrukt evenwel dat ook de organisatie een verantwoordelijkheid heeft bij de verwerking, door de verplichtingen na te komen die op haar rusten in toepassing van het voorstel¹¹.
27. **Artikel 40, § 1 – mededeling van de gegevens met het oog op de toepassing van het voorstel.** Artikel 40 § 1 voorziet dat de gegevens "via elektronische weg" worden overgemaakt aan het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen en aan de Federale Overheidsdienst Financiën "zodat zij de gegevens kunnen verwerken met het oog op de toepassing van deze wet." De memorie van toelichting merkt op dat de gegevens "worden gedeeld" tussen de RSZ, het RSVZ en de FOD Financiën.
28. Deze paragraaf 1 zou uitdrukkelijk moeten vermelden dat de RSZ deze gegevens overmaakt aan het RSVZ en aan de FOD Financiën. Verder verdient de uitdrukking "voor de toepassing van deze wet" (of

---

⁹ Namelijk "de gegevensbanken waarin de sociale gegevens door of voor rekening van de instellingen van sociale zekerheid worden bewaard", artikel 2, eerste lid, 5° van de wet van 15 januari 1990.

¹⁰ Zie met name artikel 15.

¹¹ Hypothese bedoeld in artikel 6, 1., c) van de AVG. Zie ook overweging nr. 20.

"voor de in artikel XX genoemde doeleinden", zie overweging nr. 8) de voorkeur boven "in het kader van deze wet", aangezien wordt verwezen naar het doel van de verwerking. Ten slotte, tenzij dit al duidelijk blijkt uit de regelgeving betreffende de bevoegdheid van het RSVZ en de FOD Financiën, wat waarschijnlijk het geval is, kan de bepaling vermelden dat deze instellingen verwerkingsverantwoordelijken zijn van de gegevens die hen worden overgemaakt voor de uitvoering van hun opdrachten met het oog op de toepassing van het voorstel.

29. **Artikel 40, § 2 – verdere verwerking van de gegevens.** Artikel 40, § 2 van het voorstel voorziet dat de RSZ, het RSVZ en de FOD Financiën "deze gegevens ook verder kunnen verwerken om hun andere wettelijke bevoegdheden uit te oefenen met het oog op de preventie, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van de inbreuken op de reglementering die tot hun respectieve bevoegdheden behoren en met het oog op de inning en invordering van de bedragen die tot hun respectieve bevoegdheden behoren, desgevallend na beraadslaging van de bevoegde kamer van het informatieveiligheidscomité."
30. Het voormelde artikel wil deze drie instellingen toestemming geven om de voor de toepassing van het voorstel verzamelde gegevens te verwerken met het oog op de controle van *andere wetgevingen*. In die context herinnert de Autoriteit eraan dat de verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens, uit hoofde van artikel 13 van de AVG, de betrokkene moet informeren over *alle* doeleinden waarvoor de informatie is verzameld, alsmede over de ontvanger (of categorie ontvangers) van die gegevens, met inbegrip dus van de doeleinden beschreven in artikel 40, § 2 van het voorstel. De Autoriteit is dan ook van mening dat de elektronische toepassing zoals bedoeld in artikel 37 van het voorstel de verenigingswerkers duidelijk moet informeren over de verwerkingen van de verstrekte gegevens in het kader van het voorstel en de bedoelde controles.
31. Om deze informatie voor de betrokkenen gemakkelijk toegankelijk te maken, raadt de Autoriteit aan om het geheel van gegevensverwerkingen op een begrijpelijke manier te documenteren, om die documentatie openbaar te maken en ernaar te verwijzen in de informatie die op het ogenblik van de verzameling van de gegevens aan de betrokkene wordt verstrekt. De Autoriteit benadrukt het feit dat de taken in verband met de voorkoming, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van inbreuken op de regelgeving, en in verband met de inning en de invordering van de verschuldigde bedragen door of krachtens een wet, moeten worden toegewezen aan de respectieve instanties. Binnen de grenzen bepaald in de artikelen 6, 3 en 4 van de AVG en artikel 22 van de Grondwet, vormen artikel 40, § 2 *in combinatie met* de wettelijke en reglementaire bepalingen waarin met name de taken van de RSZ, het RSVZ en de FOD Financiën op dat gebied worden vastgesteld, dus de wettelijke basis voor de verwerking.

32. De laatste woorden van de bepaling, "desgevallend na beraadslaging van de bevoegde kamer van het informatieveiligheidscomité" geven aanleiding tot de volgende opmerking, rekening houdend met wat reeds werd gezegd over de toepassing van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid (overwegingen nrs. 21-24). Artikel 40 voorziet immers in twee gegevensstromen naar twee instellingen: het RSVZ en de FOD Financiën. Deze stromen worden bedoeld in paragraaf 1 van artikel 40 en niet in paragraaf 2 die betrekking heeft op de verdere verwerking van de gegevens nadat deze stromen zijn gerealiseerd.

33. De woorden "desgevallend na beraadslaging van de bevoegde kamer van het informatieveiligheidscomité" moeten bijgevolg worden weggelaten uit paragraaf 2 van artikel 40. Paragraaf 1 van artikel 40 zou daarentegen kunnen vermelden dat de gegevens worden overgemaakt langs elektronische weg "in overeenstemming met de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid"; zo zou ook rekening worden gehouden met de bekommernis van de aanvrager die blijkt uit artikel 38 van het voorstel (overwegingen nrs. 21-24).

34. Artikel 41 – Bewaartermijn van de gegevens. Artikel 41 van het voorstel bepaalt dat de bewaartermijn van de gegevens niet langer mag zijn dan één jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijke behoren en, in voorkomend geval, de integrale betaling van alle hiermee verbonden bedragen. De memorie van toelichting preciseert in dit verband: "De bedoelde vorderingen kunnen bijvoorbeeld voortvloeien uit een herkwalificatie van het verenigingswerk wegens niet-naleving van de toepassingsvoorwaarden. De periode van 1 jaar na de verjaring van de vorderingen en integrale betaling, laat administratieve controle toe en biedt enige tijd om er zeker van te zijn dat de vorderingen definitief verjaard zijn en alle bedragen betaald zijn. De integrale betaling impliceert de betaling in hoofdsom, interesten en alle mogelijke kosten, met inbegrip van gerechtskosten, rolrechten, rechtsplegingsvergoeding, kosten van betekeningen dergelijke"¹².

35 Deze bewaartermijn behoeft geen commentaar. De Autoriteit benadrukt dat waar "de wetgever de bewaring van persoonsgegevens en de duur van die bewaring op een algemene wijze (vermocht) te regelen"¹³, de verwerkingsverantwoordelijke van zijn kant die bewaartermijn moet berekenen, rekening houdend met de toepasbare verjaringstermijnen, aangezien de termijn op die basis kan worden berekend¹⁴

36. Nauwkeurigheids halve echter, en dit sluit bovendien aan bij de volgende opmerking (overweging nr. 0), zou de tekst in plaats van "de persoonsgegevens bedoeld in artikel 34 worden niet langer

---

¹² P. 42.

¹³ Grondwettelijk Hof, arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B. 23.

¹⁴ Zie artikelen 13, 2., a), en 14, 2., a) van de AVG.

bewaard dan noodzakelijk voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt met een maximale bewaartermijn [...]" (cursief toegevoegd door de Autoriteit), beter het volgende bepalen: "*voor de doeleinden bedoeld in de artikelen XX* [(overweging nr. 8 waarin de Autoriteit de aanvrager verzoekt om uitdrukkelijk het doel van de verwerking te vermelden)] *en 40, § 2*, worden de in artikel 34 bedoelde persoonsgegevens niet bewaard [...]".

37. Het begin van artikel 41, dat kort gezegd bepaalt dat dit artikel geldt "onverminderd" de verwerkingsmogelijkheden die zijn toegelaten in artikel 89 van de AVG, moet worden geschrapt in de mate dat het overbodig is en aanleiding kan geven tot fouten. Omdat immers uit de taken of wettelijke verplichtingen van de verwerkingsverantwoordelijke blijkt dat hij gegevens mag/moet verwerken met het oog op archivering of onderzoek, zijn de artikelen 5, 1., b) en e), en 89 van de AVG rechtstreeks van toepassing (evenals titel 4 van de WVG). In die zin is het belangrijk, zoals reeds gesuggereerd (overweging nr. 0) dat artikel 41 duidelijk benadrukt dat de vastgelegde bewaartermijn betrekking heeft op de verwerking voor de toepassing van het voorstel en voor de controlebevoegdheden van de RSZ, het RSVZ en de FOD Financiën. Een dergelijke bewaartermijn geldt per definitie automatisch, onverminderd andere verwerkingen die noodzakelijk zijn voor de vervulling van een andere taak van algemeen belang van de verwerkingsverantwoordelijke.

OM DEZE REDENEN,

is de Autoriteit van oordeel:

- 1.** In artikel 34, § 1 van het voorstel (**overwegingen nrs. 8-9**) moet het doel van de verwerking verbonden aan de aangifte en de bijhorende applicatie uitdrukkelijk worden vermeld; ook de "te ontvangen" of de "verschuldigde" vergoedingen moeten worden genoemd.

In artikel 34, § 2 van het voorstel (**overwegingen nrs. 10-12**) moet worden verwezen naar "deze wet" in plaats van naar "dit hoofdstuk". Bovendien moet deze paragraaf desgevallend uitdrukkelijk vermelden of de RSZ een voorafgaande controle uitvoert van de naleving van de voorwaarden van het statuut van verenigingswerk uit hoofde van de verenigingswerker en, zo ja, op basis van welke gegevens deze controle wordt uitgevoerd.

- 2.** De termijn bedoeld in artikel 36 van het voorstel moet worden verduidelijkt, desgevallend kan de bepaling worden gewijzigd en kan worden overwogen om de organisatie toe te laten elke wijziging die noodzakelijk zou zijn in uitvoering van artikel 5, 1., d) van de AVG aan te brengen via de applicatie die ter beschikking wordt gesteld (**overwegingen nrs. 13-16**).

3. Artikel 37 zou moeten worden aangepast in die zin dat ook de verenigingswerker het jaarlijkse bedrag van de reeds ontvangen en nog te ontvangen vergoedingen moet kunnen raadplegen; hetzelfde artikel zou ook kunnen wijzen op het feit dat alleen organisaties die met de betrokken verenigingswerker een overeenkomst voor verenigingswerk hebben gesloten (of die daarover onderhandelingen voeren met de verenigingswerker) toegang hebben tot deze gegevens (**overwegingen nrs. 17-20**).

4. Artikel 38 van het voorstel moet worden verwijderd of aangepast naargelang er al dan niet onzekerheid bestaat, te vermelden in de memorie van toelichting, over de toepassing van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid op de door de RSZ verzamelde gegevens in het kader van dit voorstel (**overwegingen nrs. 22 tot en met 25, zie ook punt 6 hierna**).

5. Artikel 40, § 1 van het voorstel moet vermelden dat de gegevens door de RSZ worden overgemaakt aan het RSVZ en de FOD Financiën en dit met het oog op de toepassing van het voorstel (zie in dit verband ook overweging nr. 8), en, desgevallend, dat deze twee instellingen verwerkingsverantwoordelijken zijn van de persoonsgegevens die worden overgemaakt in het kader van hun opdrachten waarvoor het voorstel moet worden toegepast (**overwegingen nrs. 27-28**).

6. De Autoriteit herinnert eraan dat iedere verwerkingsverantwoordelijke die bij de betrokkene persoonsgegevens verzamelt, overeenkomstig artikel 13 van de AVG, de betrokkene moet informeren over alle doeleinden waarvoor de gegevens zijn verzameld en wie de ontvangers (of categorieën van ontvangers) van die gegevens zijn, met inbegrip dus van de doeleinden genoemd in artikel 40 § 2 van het voorstel. De Autoriteit is dan ook van mening dat de elektronische toepassing bedoeld in artikel 37 van het voorstel de verenigingswerkers duidelijk moet informeren over de verwerkingen van de in het kader van de toepassing van het voorstel verstrekte gegevens en over de voorgenomen controles (**overweging nr. 30**).

Om deze informatie gemakkelijk toegankelijk voor de betrokkenen te maken raadt de Autoriteit aan om het geheel van gegevensverwerkingen op een begrijpelijke manier te documenteren, om die documentatie openbaar te maken en ernaar te verwijzen in de informatie die op het ogenblik van de verzameling van de gegevens aan de betrokkene wordt verstrekt (**overweging nr. 31**).

De aanvrager zou ook moeten overwegen om de woorden "desgevallend na beraadslaging van de bevoegde kamer van het informatieveiligheidscomité" in paragraaf 2 van artikel 40 te verwijderen en om paragraaf 1 aan te vullen met de woorden "in overeenstemming met de

wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid" (**overwegingen nrs. 32-33**).

7. De tekst van artikel 41 zou ten slotte beter bepalen dat "*voor de doeleinden bedoeld in de artikelen XX [(zie overweging nr. 8)] en 40, § 2, de in artikel 34 bedoelde persoonsgegevens niet worden bewaard [...]*", en de verwijzing "onverminderd" de toepassing van artikel 89 van de AVG kan worden weggelaten (**overwegingen nrs. 36-37**).

(get.) Alexandra Jaspar
Directeur van het Kenniscentrum